

Communicatie en Ouderlijk Gezag

STICHTING ONDERWIJS PRIMAIR

Inleiding

Een school kan vanaf het moment van aanmelding van een leerling te maken krijgen met verschillende vormen van ouderlijk gezag. Zo kunnen beide ouders het gezag hebben of slechts één ouder. Het kan ook zo zijn dat een van de ouders een nieuwe partner heeft, of dat een gezinsvoogd of pleegouders betrokken zijn. Voor scholen is het van groot belang te weten wie in welke situatie recht heeft om het kind aan te melden en wie recht heeft op informatie over het kind.

Het doel van dit protocol is om duidelijke richtlijnen te bieden voor de communicatie met ouders en andere betrokkenen in diverse gezagssituaties. Zo wordt bijgedragen aan het welzijn en de belangen van het kind. Dit protocol van Stichting Onderwijs Primair is gebaseerd op relevante wetgeving, zoals het Burgerlijk Wetboek, de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) en de Wet Primair Onderwijs (WPO)

Dit document is bedoeld voor zowel medewerkers van de school als voor ouders. Het biedt inzicht in rechten en plichten van betrokkenen en geeft richtlijnen om de communicatie en samenwerking soepel te laten verlopen.

Dit protocol is vastgesteld op 8 april 2025 door het bestuur van Stichting Onderwijs Primair en wordt jaarlijks geëvalueerd en bijgesteld indien nodig

Ouderlijk Gezag

Automatisch Gezag

Ouders krijgen samen het gezag over hun kind als:

- Het kind wordt geboren binnen een huwelijk of geregistreerd partnerschap (Artikel 1:251 BW).
- Sinds 1 januari 2023 geldt dat ongehuwde en niet-geregistreerde partners automatisch gezamenlijk ouderlijk gezag krijgen met de moeder. Dit gebeurt als zij hun kind erkennen. Zij hoeven het gezag niet langer samen met de moeder aan te vragen bij de rechtbank. Is het kind voor 1 januari 2023 erkend, dan moet het gezag worden aangevraagd bij de rechtbank.

Als het gezag automatisch ontstaat, hebben beide ouders gelijke rechten en verantwoordelijkheden, waaronder het recht om beslissingen te nemen over opvoeding, onderwijs en medische zorg

Gezag na Scheiding

Wanneer het kind tijdens een huwelijk of geregistreerd partnerschap is geboren, behouden beide ouders na een scheiding in principe gezamenlijk gezag. Dit kan alleen door een rechterlijke uitspraak worden gewijzigd (Artikel 1:251a BW).

Bij gezamenlijk gezag hebben beide ouders gelijke rechten en plichten ten aanzien van hun kind. De school moet beide ouders gelijkwaardig informeren. Indien één ouder het gezag heeft, heeft deze ouder recht op informatie (Artikel 1:377c BW), mits dit niet in strijd is met het belang van het kind. De school beoordeelt dit op basis van de specifieke omstandigheden van het geval. Hierbij kan onder andere worden gekeken naar de veiligheid en het welzijn van de leerling, een gemotiveerd bezwaar van de leerling, een rechtelijke uitspraak die de informatieverstrekking beperkt of andere relevante aspecten die in een specifieke situatie een rol spelen. De school mag er in beginsel op vertrouwen dat de ouders elkaar informeren over de voortgang van de leerling. Als dit niet gebeurt, kan de ouder zonder gezag zelf om informatie over de voortgang van zijn of haar kind verzoeken. De school dient deze informatie vervolgens te verstrekken. Een school mag niet verwijzen naar de gezaghebbende ouder als de ouder zonder ouderlijk gezag informatie opvraagt. Dit betekent bijvoorbeeld dat de ouder zonder gezag rapporten kan opvragen of op verzoek op de hoogte moet worden gehouden van

belangrijke ontwikkelingen. De ouder moet daar wel zelf om vragen; de school hoeft dit dus niet uit eigen beweging te doen.

Gezag in Bijzondere Situaties

- **Voogdij:** Voogdij wordt door een rechter toegewezen wanneer ouders niet langer gezag kunnen uitoefenen, bijvoorbeeld door overlijden of een juridische maatregel. Een voogd heeft dezelfde rechten als een ouder met gezag. De voogd is eerste aanspreekpunt voor de school.
- **Gezinsvoogd:** Een gezinsvoogd wordt betrokken bij een ondertoezichtstelling. Deze voogd heeft recht op informatie die noodzakelijk is voor de uitvoering van zijn/haar taak. De school mag zonder toestemming vragen van de gezinsvoogd in het kader van een ondertoezichtstelling (OTS) beantwoorden en ook op eigen initiatief informatie verstrekken die van belang is voor de OTS. Daarbij is van belang dat niet meer informatie wordt verstrekt dan noodzakelijk. Ouders blijven echter het eerste aanspreekpunt voor de school.
- **Pleegouders:** Pleegouders hebben geen gezag over het kind, tenzij zij door de rechter tot voogd zijn benoemd. Voor de dagelijkse verzorging hebben zij vaak wel contact met de school, maar beslissingen liggen bij de gezaghebbende ouder(s) of voogd.

Centraal Gezagsregister

Als een (gescheiden) ouder aangeeft als enige ouderlijk gezag te hebben, dan mag de school daar in principe van uitgaan. De vraag of een ouder het ouderlijk gezag heeft, kan worden opgenomen in het aanmeldformulier. Op basis van de informatie van de ouder die aangeeft als enige het gezag te hebben, kan de leerling dus worden ingeschreven. Als later blijkt dat deze ouder onjuiste informatie heeft verstrekt, is de ouder zelf verantwoordelijk voor deze fout en niet de school. Heeft de school echter redenen om aan de juistheid van deze informatie te twijfelen, bijvoorbeeld door andere beschikbare gegevens, dan is het aan de betreffende ouder om te bewijzen dat de andere ouder geen gezag heeft. De school kan het kind in dat geval pas inschrijven nadat zij het vereiste bewijs heeft ontvangen. Dit bewijs kan bijvoorbeeld bestaan uit een rechterlijke uitspraak of een registratie in het Centraal Gezagsregister.

Dit kan ook aan de orde zijn als beide ouders oorspronkelijk gezamenlijk gezag hadden, op gelijke wijze werden geïnformeerd, en één ouder stelt dat de ander onlangs uit het gezag is ontheven. Totdat de school het benodigde bewijs ontvangt, dient de school de andere ouder op dezelfde manier te informeren.

In het Centraal Gezagsregister worden beslissingen over het gezag geregistreerd. Het gezagsregister is openbaar, dus iedereen kan er een uittreksel uit opvragen. De school kan vragen of de ouder dat doet die stelt als enige ouder het gezag te hebben. Een uittreksel uit het gezagsregister kan worden aangevraagd bij alle rechtbanken in Nederland. Op www.rechtspraak.nl staat per rechtbank hoe dat in zijn werk gaat.

Niet alle gezagsbeslissingen worden in het gezagsregister opgenomen. Dit betekent dus dat het gezagsregister niet in alle gevallen uitsluitend geeft. Bij twijfel kan de school de ouders vragen om een uittreksel van de Basisregistratie Personen van de gemeente of om andere bewijsstukken waaruit blijkt wie het gezag heeft.

Aanmelden, inschrijven en uitschrijven

Uitgangspunten

1. Bij de in- en uitschrijving van een kind wordt uitgegaan van de informatie van de ouders omtrent het gezag, tenzij er duidelijke aanwijzingen zijn dat dit niet juist is. In dat geval is het aan de ouder om te bewijzen dat de andere ouder geen gezag heeft en kan de school het kind voorlopig nog niet in- of uit te schrijven
2. Bij gezamenlijk gezag dienen beide ouders in te stemmen met de aanmelding of uitschrijving van het kind. De school mag in beginsel uitgaan van de mededeling van één ouder dat de ander akkoord is, tenzij er duidelijke aanwijzingen zijn van een conflict (Artikel 1:253a BW). Als de school weet of redelijkerwijs had moeten weten dat de andere ouder met gezag niet op de hoogte is van de in- of uitschrijving of daartegen bezwaar heeft, mag het bevoegd gezag de in- of uitschrijving niet accepteren. In dat geval moet de ouder eerst instemming van de andere ouder verkrijgen of een vervangende toestemming regelen om de leerling in- of uit te schrijven. Wanneer de ouders er samen niet in slagen overeenstemming te bereiken over de in- of uitschrijving, ligt het aan hen om juridische stappen te ondernemen om het geschil op te lossen. Totdat de ouders het eens zijn of een rechter een beslissing heeft genomen, kan de school de leerling niet in- of uitschrijven.
3. Wanneer slechts één ouder het gezag heeft volstaat de aanmelding of de uitschrijving van de gezaghebbende ouder.

Communicatie en Informatieverstrekking

Uitgangspunten

1. **Recht op informatie:** Beide gezaghebbende ouders hebben recht op gelijke informatie over de voortgang van hun kind. Dit omvat onder meer rapporten, gesprekken, uitnodigingen voor ouderavonden en informatie over de sociaal-emotionele ontwikkeling van het kind. De school mag van een ouder verwachten dat deze, om op de hoogte te blijven van de ontwikkeling van het kind, gebruikmaakt van de gebruikelijk geboden informatiemogelijkheden, zoals informatieavonden, ouderavonden, periodieke gesprekken met de leerkracht en Social Schools. Als een ouder daar geen gebruik van maakt, hoeft de school de ouder niet op eigen initiatief te informeren over de vorderingen en het welzijn van de leerling.
2. **Ouders zonder gezag:** Ouders zonder gezag hebben recht op informatie als zij daarom verzoeken, tenzij dit in strijd is met het belang van het kind (Artikel 1:377c BW). Dit recht omvat zaken als rapporten en informatie over de sociaal-emotionele ontwikkeling van het kind.
3. **Nieuwe partners:** Nieuwe partners hebben alleen recht op informatie als beide gezaghebbende ouders hiervoor toestemming geven.
4. **Update informatie:** Ouders geven wijzigingen in de situatie rond het kind aan de school zo snel mogelijk door. Het doel hiervan is om praktische informatie verkrijgen over o.a. het woonadres van de ouders, om misverstanden te voorkomen en zicht te krijgen op de mogelijke gronden om een van de ouders al dan niet informatie te verstrekken over het kind (binnen het kader van artikel 1:377c van het BW).
5. **Onpartijdigheid:** De school blijft neutraal en laat zich niet betrekken in conflicten tussen ouders.

Oudergesprekken

- Beide gezaghebbende ouders worden uitgenodigd voor gesprekken en ouderavonden.
- In principe wordt per kind één gezamenlijk oudergesprek gevoerd, tenzij de ouders aangeven dit afzonderlijk te willen. De school zal hieraan meewerken, mits dit organisatorisch mogelijk is.

- Indien ouders apart willen worden gesproken, kan de school hieraan meewerken, mits dit organisatorisch mogelijk is.
- Wanneer er geen contact is tussen een ouder en het kind, informeert de school deze ouder via andere kanalen, zoals post of e-mail, om te voldoen aan de informatieplicht.
- Met de ouder zonder gezag hoeft geen oudergesprek te worden gevoerd.

Bijzondere Verzoeken

- Informatie aan de niet gezaghebbende ouder wordt niet verstrekt als de veiligheid van het kind in het geding is of het belang van het kind zich tegen daartegen verzet.
- De school informeert de gezaghebbende ouder als de ouder zonder gezag om informatie vraagt.
- Indien een ouder bezwaar maakt tegen informatieverstrekking aan de andere niet gezaghebbende ouder, moet dit worden onderbouwd, bijvoorbeeld met een gerechtelijke uitspraak. Uiteindelijk maakt de school zelf een belangenafweging of de informatie al dan niet wordt verstrekt.

Bijzondere Situaties

Ondertoezichtstelling

Een gezinsvoogd heeft recht op informatie die noodzakelijk is voor de uitvoering van de ondertoezichtstelling (Artikel 1:258 BW). De school is niet verplicht meer informatie te delen dan strikt noodzakelijk is. De gezinsvoogd is geen vervanging voor de ouders en neemt geen beslissingen namens hen.

Conflicten Tussen Ouders

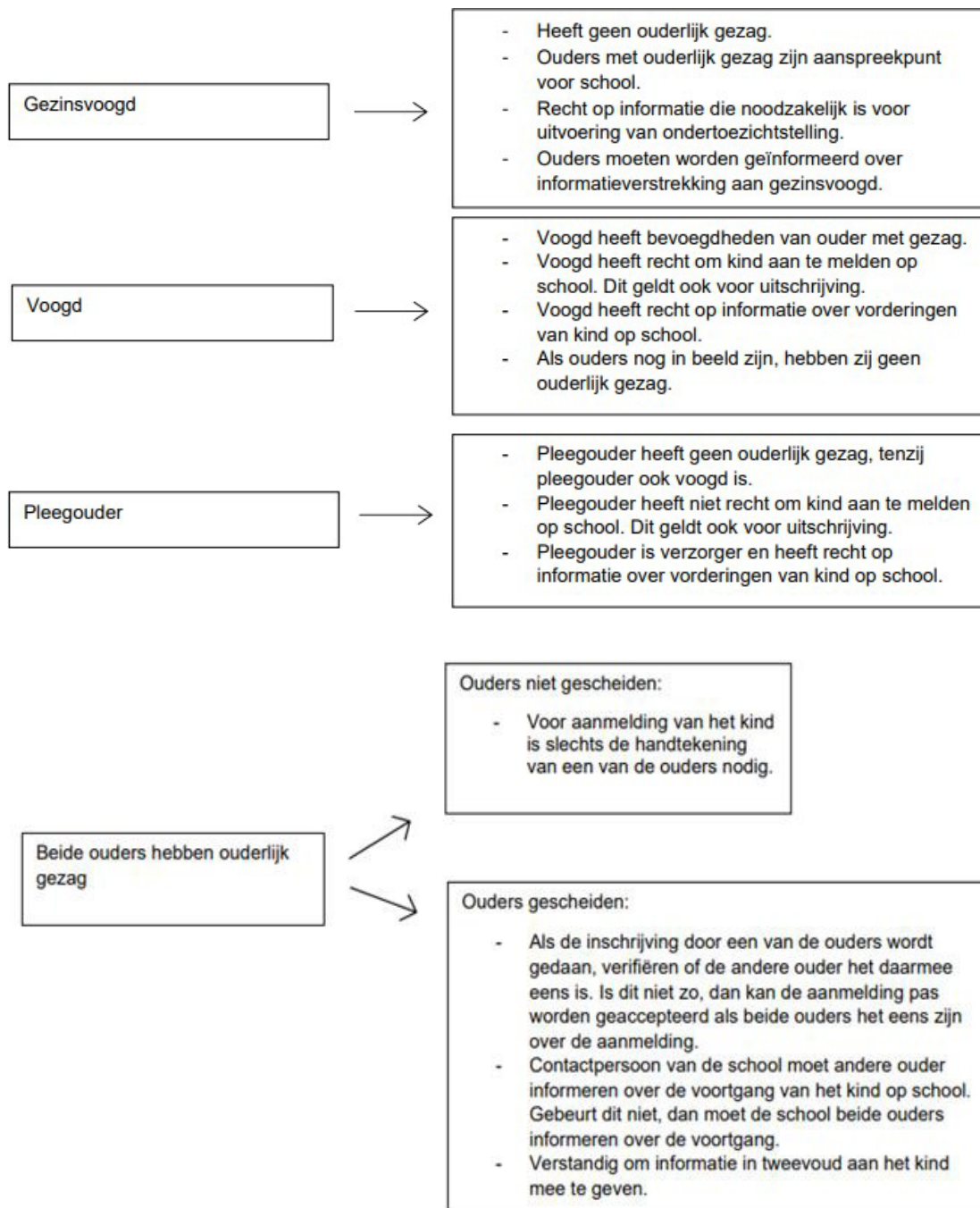
De school neemt een neutrale positie in en voorkomt de schijn van partijdigheid. Ook moet de school ervoor zorgen dat communicatie altijd in het belang van het kind blijft. De school hoeft soms geen informatie te verstrekken als zij daardoor haar neutraliteit verliest. Bijvoorbeeld wanneer een ouder vraagt om hem te informeren als de kinderen hun huiswerk niet maken als zij bij de andere ouder zijn of vraagt of er een verschil is in de leerprestaties van de kinderen in de weken dat ze bij de vader en de weken dat ze bij de moeder zijn.

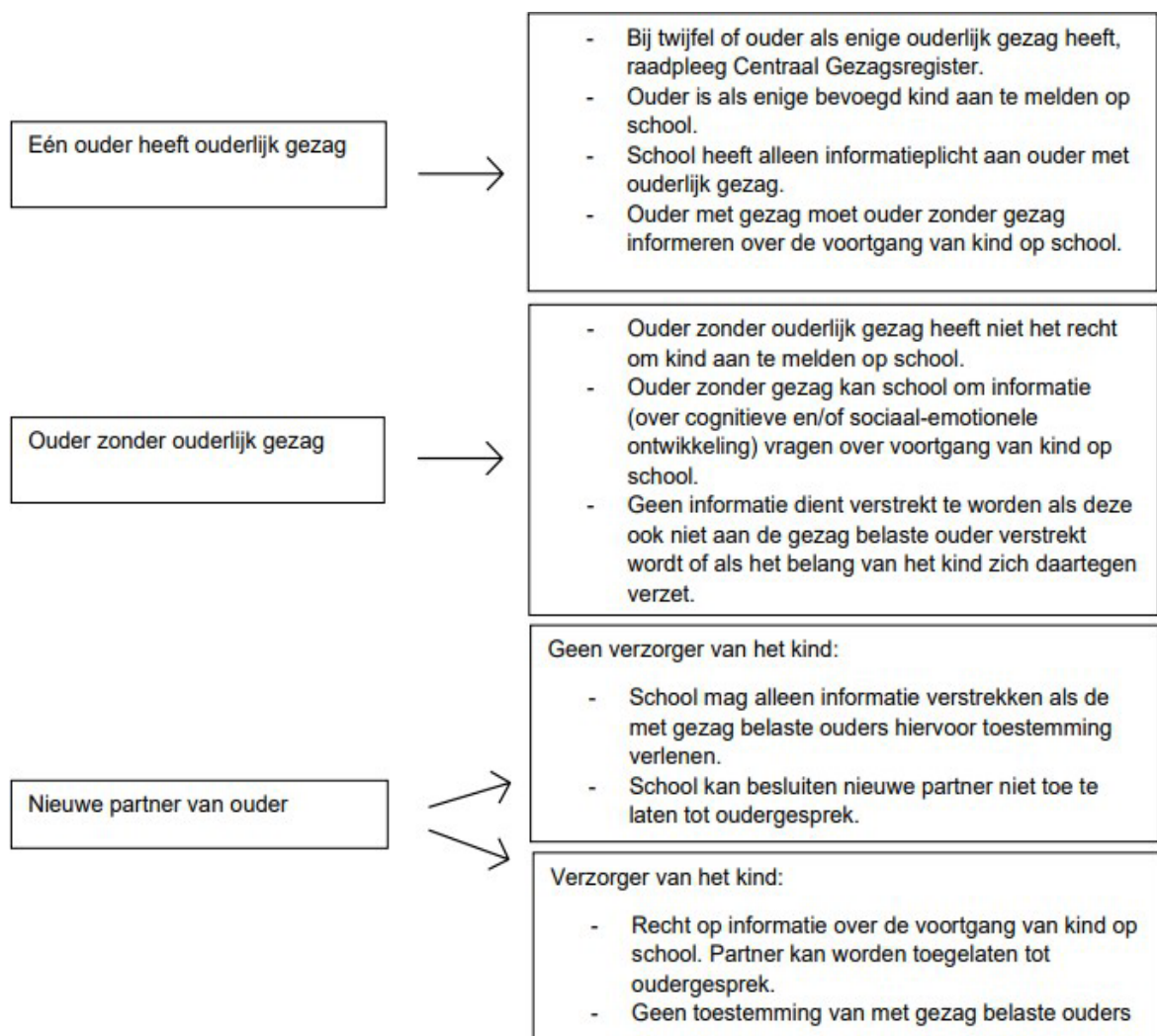
Indien ouders het niet eens zijn met de informatieverstrekking kunnen zij een klacht indienen bij het bevoegd gezag.

Bijlagen

Schema: Omgaan met Verschillende Vormen van Gezag

Het schema opgesteld door **Vos Abb** (september 2022) is toegevoegd in de bijlage. Dit schema biedt een overzicht van rechten en verantwoordelijkheden bij verschillende gezagssituaties.

Formulier informatievoorziening gescheiden ouders

Wij willen u vragen om dit formulier digitaal of met blokletters in te vullen ter voorkoming van fouten.

	Voor- en achternaam van de leerling (en)	Groep
1.		
2.		
3.		
4.		

Ouderlijk gezag

De gezag situatie over ons kind/ onze kinderen is als volgt (kruis aan wat van toepassing is):

☐	Het gezag berust bij beide ouders
☐	Alleen ouder/verzorger 1 heeft het gezag
☐	Alleen ouder/verzorger 2 heeft het gezag
☐	Anders, namelijk:

Contactgegevens van de met gezag belaste ouder(s)

Naam ouder/ verzorger 1	
Adres	
Telefoon thuis	
Telefoon mobiel	
E-mail adres	

Naam ouder/ verzorger 2	
Adres	
Telefoon thuis	
Telefoon mobiel	
E-mail adres	

Hoofdverblijf en postadres

Het kind of de kinderen staan ingeschreven op het adres van (Naam)?	
Als postadres geldt het adres van (Naam)?	

Heeft de rechter één van de ouders het recht op omgang met het kind / de kinderen ontzegd?	ja/ nee
--	---------

Indien ja, kruis aan wat toepassing is:

☐	Ouder/verzorger 1 is omgang met het kind ontzegd
☐	Ouder/verzorger 2 is de omgang met het kind ontzegd

Eventuele toelichting:

Aldus verklaard,

Datum:		Datum:	
Naam:		Naam:	
Handtekening:		Handtekening:	